

Туризмът-приоритетен отрасъл на пазарното стопанство

Определения за понятието туризъм са дадени от учени, работещи по въпросите на туризма и от институции, имащи отношение към туризма.

Проф.Пеев дава следното определение; понятието туризъм означава бизнес за производство и продажба на нематериални и материални услуги, за задоволяване на ПСТТ и осигуряване на ефекти и ефективност на специализирани ТД , ЕТ и стопански субекти в чиито бизнес е и туризма.

Много са аспектите на тур.дейност, затова са много и аспектите на понятието туризъм.Обективен е процесът за зараждането и развитието на туризма.

В ранния период той е индивидуално потребление при пътувания и престои на не местни жители.През това време тур.дейност е незначителна и с малка обществена значимост.Под влияние на различни фирми, нараства броят на пътуванията и те се превръщат в масово явление.

От индивидуална потребност туризма се превръща в съществена потребност. За нейното задоволяване са необходими правни, икономически, културни и др. условия, които формират една сложна система.

Обществената потребност от туризъм постепенно определя неговия облик, като сложна, интегрално и динамично явление.

В най общ вид туризма е икономическа система, която задоволява соц.потребности на човека и потребностите на човешката общност чрез своя продукт и чрез нематериални и материални услуги.

Туризмът има специални дейности, които се осъществяват в специфични обекти. Законната уредба за тях е:

I. Тур.дейности.

1. Тур.операторска дейност и тур.аген-тска дейност
2. Хотелиерство и ресторантьорство.
3. Предоставяне на допълнителни тур.услуги.

II. Туристически обекти:

1. Средства за подслон – хотели, мотели, вилни и туристически селища.
2. Места за настаняване – пансиони, почивни станции, семейни хотели, самостоятелни стаи, вили, къщи, бунгала, къмпинги и тур.хижи.
3. ЗХ и Р – ресторанти, заведения за бързо обслужване, питейни заведения, кафе сладкарници и барове.
4. Места за упражняване на тур.опера-торска, тур.агентска и инф.дейност.
5. Места за предлагане и потребление на допълнителни услуги.

6. Музеи, резервати, паметници на културата и наследство по Закона за паметниците на културата и музеите.

7. Националните паркове, природните паркове, резервати, защитени местности и природните забележителности по Закона за защитените територии.

Туризма е сложна система за чието състояние и развитие са необходими общо валидни и специфични условия. Икономическата система туризъм се характеризира с две особености:

а) макроравнище – туризмът в националното стопанство;

б) микроравнище – туризма във ТД и ЕТ от туризма.

Туризмът е приоритетен отрасъл на пазарното стопанство. Основанията за това са:

- значението във социално-икономическия живот;

- бързата възвращаемост на инвестициите в хотелиерството и ресторан-търството и в други дейности на туриз-ма.

При една ретроспекция следва да се посочи:

- ярко изразената концентрация и цен-трализация на капитали в тур.дейности

- значителни суми валутни приходи от туризма за дълга в валутния и платежен

баланс.

- навлизането на услугите на туризма в ежедневието на много хора.

От гледна точка на организацията, туризмът участва в пазарното стопанство чрез организацията на своята тур.ин-дустрия. Туризмът чрез ДТ и ЕТ участват в пазарното стопанство с комбинация на няколко дейности:

- подслон, пребиваване, хотелиерство.

- хранене, обществено хранене, ресторан-тьорство;

- търговия с хранителни стоки;

- търговия с нехранителни стоки;

- търговия със сувенири;

- екскурзии в страната и в чужбина;

- транспортно стопанство;

- допълнителни тур.услуги.

Тези дейности се групират в следните групи: - хотелиерство, ресторантьорство, търговия със стоки, допълнителни тур.услуги.

С приходите от тези дейности се получава представа за характера на ПТФД. Това става чрез делът на приходите от 4-те обособени дейности от общата сума на приходите от продажба на туристически услуги. При икономическия анализ и планиране на бизнеса на ТД и ЕТ от туризма се използва структура, дял. Неговата формула е:

$$C = Ч \times 100 \text{ в } \%$$

Ц

Мястото на туризма в пазарното стопанство се определя от неговото състояние и е под влияние на държавната политика за туризма.

Постигането на целите от държ.поли-тика на туризма е свързана с няколко проблема:

√ времето за разрешаване на целите;

√ мястото за разрешаване на целите;

√ системата за организацията и управление на тур.ресурси на целите;

√ сдружаването на туризма с други отрасли.

Една част от проблемите са в компетенцията на държавата и нейните институции.

Другата част са проблеми, които са във възможностите на ТД и ЕТ от туризма. Степента на разрешаване на проблемите осигурява преоритетно място на туризма в пазарното стопанство.